

ОБЩИНА гр.ШУМЕН www.shumen.bg	
Регистрационен индекс и дата	
92-00-114	
Код за достъп чрез интернет	11. 02. 2025

ДО
ПРОФ. ХРИСТО ХРИСТОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ШУМЕН

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на Правилник за финансиране на младежки проекти в изпълнение на стратегия за развитие на младежта на територията на Община Шумен 2025-2030г

Като организация, активно работеща в сферата на младежката политика и развитието на гражданското общество, оценяваме усилията на Община Шумен за създаване на прозрачни механизми за подкрепа на младежките инициативи.

Приветствуваме инициативата за изработване на нов правилник, като самите ние през последните три години активно работим за поставянето на този въпрос в дневния ред на обществените дискусии и за инициране на промени в настоящата нормативна рамка. Разработването и приемането на **Стратегията за развитие на младежта на територията на Община Шумен (2025 – 2030 г.)**, в чиито процес нашата организация участва и координира, позиционира общината сред водещите в страната по отношение на развитието на местни младежки политики и даде сериозен тласък на този процес. В тази връзка, изменението на правилника следва да бъде естествена стъпка в неговото надграждане и усъвършенстване. Именно затова разглеждаме този проект с изключителна отговорност и внимание към детайлите.

Напълно подкрепяме мотивите на администрацията за изменение на действащия правилник. В същото време, след задълбочено запознаване със съдържанието на

предложените текстове, считаме, че без сериозни корекции голяма част от очакваните резултати няма да бъдат постигнати. Вместо да подобри възможностите за достъп на младежките организации и неформалните групи до финансиране, настоящият проект на правилник би могъл да доведе до тяхното затрудняване и ограничаване.

Преди да очертаем основните си възражения и препоръки за подобрене, смятаме за необходимо да обърнем внимание на няколко предложения, които намираме за резонни и които биха допринесли за по-голяма яснота и ефективност на документа. Те са следните:

Чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 3, които определят допустимите кандидати – младежки организации и неформални групи. Положително е, че е добавен текстът, който обхваща и организацията, работещи с млади хора. Въпреки това, използването на думата „други“ създава възможност за различни интерпретации, което би могло да доведе до правна несигурност. В по-нататъшното си изложение ще аргументирам подробно тази точка.

Чл. 12, ал. 2, който дефинира срока за оценка на проектите от страна на експертната комисия. Определянето на ясен времеви хоризонт ще даде предвидимост за кандидатстващите организации и ще създаде възможност за по-ранно стартиране на проектите. Един от основните недостатъци на действащия правилник е дългият срок за оценка (до 30 юни), който води до забавяне и стартиране на проектите в период, когато младите хора вече са в лятна ваканция.

Приложение 4 и Приложение 5 на проекта на правилник – Наличието на конкретни критерии и оценъчни карти за административна и качествена оценка би предоставило на кандидатите по-ясна представа за очакванията и процеса на оценяване. Това, от своя страна, ще повиши прозрачността на цялостния процес. В същото време, в Приложение 5 – „Критерии за качествена оценка и финансово съответствие на проектното предложение“ има няколко критерия, които следва да бъдат по-ясно дефинирани и аргументирани, за да се избегнат субективни тълкувания.

В следващите редове представяме нашите коментари и предложения по отношение на предложените изменения:

1. По отношение на Раздел II „Органи за управление на младежки проекти“ – чл. 4

Предложеният чл. 4 възлага на Експертната комисия двойна роля – както оценъчна, така и контролна. Считаме, че това създава предпоставки за конфликт на интереси, тъй като един и същи орган ще бъде отговорен както за решението кои проекти да бъдат финансирани, така и за тяхната последваща проверка и контрол.

В добрите управленски практики оценката и мониторингът са ясно разграничени, за да се гарантират прозрачност и независимост на двата процеса.

Препоръчваме премахването на контролната функция от правомощията на Експертната комисия и запазването на отделен контролен орган, който да изпълнява мониторинговата функция като независима структура.

Предложен текст на изменение:

“Чл. 4. Финансовото подпомагане на младежките проекти се организира от Експертен съвет (ЕС).”

Относно изпълняването на контролната функция, предлагаме да се запази настоящия формат на Контролен съвет, състоящ се от трима членове.

Конкретен предложен текст:

“(1) Контролният съвет се състои от трима членове: председател на КС е председател на Постоянна комисия по Бюджет и финанси, един член от състава на Постоянна комисия по Младежки дейности и спорт и един член от състава на Постоянна комисия по Здравеопазване и социална политика, предложени с решение на съответните постоянни комисии на Общински съвет – Шумен.

(2) Представителите на КС не получават възнаграждения.

(3) Член на КС може да бъде освободен преди изтичане на мандата му, съгласно условията, посочени в чл... на настоящия правилник.

(4) КС осъществява контрола по управлението на средствата на проектите, като за целта съставя протоколи и ги представя на кмета на Община Шумен.”

2. По отношение на чл. 5 ал. 3, който добавя двама нови члена в експертния съвет.

Предложеното изменение в чл. 5, ал. 3 предвижда увеличаване на броя на членовете на Експертния съвет с още един представител от Общинския съвет, както и включването на допълнителен общински съветник в Експертната комисия, с което общият брой на съветниците в комисията става трима.

Считаме, че тази промяна не е в интерес на младежките организации и не съответства на мотивите, изложени от общината, за създаване на по-прозрачен и достъпен механизъм за финансиране.

Увеличаването на броя на представителите на Общинския съвет може да доведе до

институционален контрол върху процеса на оценка и дори до неговото блокиране, вместо да гарантира реална независимост и експертиза. Това е особено проблематично, като се има предвид, че на комисията са възложени и контролни функции.

Допълнително, въпреки че общинските съветници се ползват с обществено доверие и притежават доказана експертиза в различни сфери, те рядко разполагат със задълбочено познание в областта на младежката работа и дейности.

Затова това считаме, че е по-справедливо и ефективно да бъде добавен още един представител на младежките организации или независим експерт в сферата на младежката работа, или поне такъв с експертиза в разработването и управлението на проекти.

Препоръчваме, вместо увеличаване на квотата на Общинския съвет, съставът на Експертния съвет да включва **представител на Общинския младежки съвет**, което ще осигури баланс между институционалния и гражданския сектор. В крайна сметка, младите хора и експертите, работещи в тази сфера, са най-добре запознати с целите, дейностите и смисъла на младежките проекти.

Предложение за изменение на текста:

*“Чл. 5. (3) **Председател на ЕС е председателят на ПК „Младежки дейности и спорт“ към Общински съвет. Секретар е експерт от отдел КМДС. Членове са един представител на ПК „Младежки дейности и спорт“ към Общински съвет, един представител на общинска администрация и двама представители на младежки организации (или експерти по младежка политика), и един представител на Общински младежки съвет Шумен”***

3. По отношение на чл. 8 т.1.

Предложеното изменение в чл. 8, т. 1 дава право на Експертния съвет да редуцира разходите за дейности, заложи в проектното предложение, които счита за нецелесъобразни и/или необосновано високи, като ги приведе до пазарно ориентирани нива.

Настоящият проект на правилник предоставя широки правомощия на Експертния съвет при редуцирането на бюджетите на проектите. Нашата организация подкрепя ограничаването на нецелесъобразните и необосновано високи разходи, но при липса на определен праг или ясни критерии за прилагането на този член се създава риск от прекомерно намаляване на финансирането, което би могло да компрометира изпълнението на проектите и дори да обезсмисли тяхната реализация.

В историята на процедурите по настоящия правилник има множество случаи, в които

проекти не са били реализирани именно поради подобна клауза. Освен това, често наблюдавана практика е произволното орязване на бюджети, което води до невъзможност за ефективно изпълнение на дейностите.

Препоръка:

Препоръчваме въвеждане на механизъм, който да гарантира, че редуцията на одобреното финансиране няма да надвишава 30% от първоначално поисканата сума, с изключение на отпаднали по административна оценка недопустими разходи.

Това ще осигури:

- Предвидимост в процеса на финансиране;
- Предотвратяване на неоснователни съкращения;
- Гарантиране на изпълнимостта на проектите.

Допълнително, в качествената оценъчна карта на бюджета и финансите на проекта са отделени 30 точки от общо 110, което вече представлява достатъчен инструмент за контрол върху разходите. Ако даден проект не е достатъчно добре разработен и не е ефективен спрямо целите на програмата, той няма да получи висока оценка и вероятно няма да бъде финансиран. Това ще мотивира кандидатите да бъдат по-практични и реалистични при планирането на бюджета.

Предложено изменение на текста:

“Чл. 8. Функциите на ЕС са следните:

1. Разглежда и оценява постъпилите проектни предложения. При разглеждането и оценката на проектните предложения, ЕС има право да редуцира до 30% от разходите за дейности, заложените в проектното предложение, които счита за нецелесъобразни и/или необосновано високи, до пазарно ориентирани, като комисията е задължена да предложи мотивирана обосновка при всяко намаляване на бюджета.”

4. По отношение на чл. 8 т.2 и т.3

Предложеното изменение в чл. 8, т. 2 и т. 3 добавя двама нови членове в Експертния съвет и още един общински съветник в Експертната комисия, с което общият брой на представителите на Общинския съвет в комисията става трима.

Както вече отбелязахме, предложената структура на Експертния съвет му възлага както

оценъчни, така и контролни функции, което е в противоречие с принципа на разделение на властите и подкопава прозрачността на процеса по разпределяне на средства.

Препоръка:

Премахването на т. 2 и т. 3 в чл. 8 е необходимо в случай че бъде въведен независим Контролен съвет, който да изпълнява тези задачи. Това ще:

- Гарантира по-добър мониторинг на изпълнението на проектите;
- Намали риска от необективни решения;
- Позволи на Експертния съвет да се фокусира изцяло върху оценката на проектите предложения.

Както вече подчертахме в т. 1, препоръчваме създаването на независим контролен орган, който да осъществява мониторинг и да гарантира спазването на принципите на ефективност, прозрачност и отчетност.

5. По отношение на чл. 9 ал. 1 т. 2

Предложеното изменение в чл. 9, ал. 1, т. 2 предвижда, че освен младежки организации и неформални младежки групи, допустими кандидати по програмата могат да бъдат и „други организации, работещи с млади хора, регистрирани и осъществяващи младежки дейности на територията на община Шумен“.

Както отбелязахме по-рано в нашето становище, приветстваме конкретното дефиниране на допустимите кандидати. Бюджетът на програмата не е голям и за значителна част от младежките неформални групи и организации тази програма е единствената възможност да получат финансиране и да реализират значими инициативи за тях и града си.

Именно затова е от съществено значение програмата да остане насочена единствено към младежки организации, организациите, работещи с млади хора, и неформални младежки групи, които са ясно дефинирани в Закона за младежта.

В този контекст считаме, че за да се избегнат двусмислици и различни интерпретации на термина „друга организация, работеща с млади хора“, в текста трябва изрично да се уточни, че спортни клубове и читалища не са допустими кандидати по тази програма.

Причини за предложението:

- Спортните клубове и читалищата имат отделни програми и инструменти за финансиране, от които младежките организации нямат право да се възползват.

- Финансовата подкрепа за спортните клубове на общинско ниво непрекъснато се увеличава – бюджетът на спортната наредба всяка година е в пъти по-голям от този за финансиране на младежки проекти.

- Запазването на бюджета за младежки организации ще гарантира постигането на целите на програмата, заложи в мотивите към този правилник

Важно е да подчертаем, че нямаме нищо против спортните клубове и читалищата – напротив, подкрепяме и се гордеем с тяхната дейност. Въпреки това, те вече получават значително по-голяма институционална подкрепа от страна на общината.

Предложено изменение на текста:

“Чл.10 (1) т.8. на спортни клубове и организации, които са вписани в регистър на спортните организации по чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗФВС в сила от 18.01.2019 г.”

“Чл.10 (1) т.9. Читалища, регистрирани по закона за народните читалища”

Считаме, че тази точка ще подбри възможността за постигането на целите, които администрацията си е поставила, в мотивите за изработка на този правилник и че това би повишило вероятността за постигане на очакваните резултати, свързани с младежко участие и развиване на доброволчеството например, вместо да се финансират спортни инициативи на професионални спортни клубове.

6. По отношение на чл. 9 ал. 2

Предложеното изменение в чл. 9, ал. 2 фиксира максималната финансова помощ за един проект в размер на 5% от общия бюджет на фонда.

Нашата организация разбира и подкрепя необходимостта от определяне на таван за максималната финансова помощ по този фонд. Въпреки това, размерът на 5% е относителен – в зависимост от общия бюджет на фонда, той може да бъде както недостатъчен, така и прекомерен.

Взимайки предвид историческите граници на младежкия фонд и текущия предложен бюджет от 75 000 лв., считаме, че максималният праг от 3 750 лв. е недостатъчен за реализацията на амбициозните цели, заложи в правилника. Това ограничава възможността за постигане на очакваните резултати, посочени в мотивите, а

именно:

- „Развити доброволчески дейности и младежки организации“;
- „Организиране на социално-културни дейности от младежки организации, организации, работещи с млади хора и неформални групи“.

Реализирането на значим проект, който има за цел устойчивост и дългосрочен ефект, изисква адекватно финансиране. Например, една добре подготвена тридневна младежка академия за около 20 младежи би струвала поне 4 000 лв. по пазарни цени, без да включва последваща работа и подкрепа за участниците.

Именно затова считаме, че процентът на максималното финансиране следва да бъде увеличен, докато фондът разполага с толкова ограничен бюджет.

Липса на разграничение между младежки организации и неформални групи

Допълнително, настоящият правилник не прави разлика между младежки организации и неформални групи при определянето на максималната финансова помощ.

Основни разлики:

- Младежките организации са юридически лица, които могат да реализират по-мощни проекти, да поемат административна отговорност и да осигурят устойчивост на резултатите.
- Неформалните групи нямат правна отговорност, често им липсва опит и обикновено организират по-малки, еднократни инициативи.

Затова считаме за логично и необходимо да се въведе разграничение между двата типа кандидати при определянето на максималното финансиране.

Предложено изменение на текста:

“Чл. 9.(2) Максималната финансова помощ, предоставена от Община Шумен за едно проектно предложение е в размер до 10% за младежки организации или организации, работещи с млади хора от одобрените средства в бюджета на Община Шумен по функция „Култура“, дейност „Други дейности по културата“ и до 5% за неформални групи.”

7. По отношение на чл. 10 ал. 2 т.1

Предложеното изменение в чл. 10, ал. 2, т. 1 определя недопустимите разходи за финансиране по програмата.

Нашата организация напълно подкрепя въвеждането на разпоредба, която ясно дефинира разходите, които не подлежат на финансиране. В същото време считаме, че т. 1 се

нуждае от по-конкретна дефиниция, за да се избегнат субективни интерпретации и разминавания при прилагането на правилника.

Например, според “Указания за тълкуване на термините оборудване, обзавеждане, ДНА и стопански инвентар” на Министерството на труда и социалната политика, оборудването представлява подвижна или фиксирана част на мебели или обзавеждане, инструмент, машина, апарат или набор от елементи, които отговарят на следните условия:

- При нормални условия на употреба, включително разумни грижи и поддръжка, то има предполагаем срок на годност (полесен живот) повече от една година.
- То запазва първоначалната си форма и външен вид при използване.

Ако се ръководим от тези указания, то оборудване се явяват както чук, лопата, метла или щипка за събиране на отпадъци, така и външен хардиск за съхранение на снимки за изложба или нагревателен чайник за кафе-пауза по време на обучение.

Считаме, че настоящата формулировка на тази разпоредба е твърде субективна и може да доведе до разногласия и дебати сред членовете на Експертната комисия.

Препоръка:

Предлагаме прецизиране на разпоредбата с въвеждане на ясна финансова граница за допустимите разходи за оборудване.

Предложено изменение на текста:

“Чл.10 ал.2 т.1. За закупуване на офис техника, оборудване и обзавеждане на еднична стойност от 1000 лв. с ДДС; ”

Така формулираната разпоредба:

- Дава ясни граници за допустимите разходи, като премахва възможността за субективни тълкувания;
- Позволява закупуването на инструменти, машини и устройства, които подпомагат реализацията на дейностите по проекта, без да се изкривяват целите на програмата;
- Предотвратява злоупотреби, като същевременно дава на организациите възможност да осигурят необходимите ресурси за качествено изпълнение на проектите си.

Нашата организация напълно подкрепя принципа, че целта на този фонд не е финансирането на дълготрайни материални активи за организациите. В същото време считаме, че въвеждането на ограничения без ясни критерии може излишно да ограничи дейностите и да лимитира креативността на младите хора.

Допълнително, дори ако закупеното оборудване или устройство остане в ръцете на

младежката организация или неформалната група след края на проекта, това създава предпоставки за устойчивост и удължава възможностите за работа и развитие и след приключване на финансирането.

В противен случай се създава следният проблем:

Няма проект → Няма средства за наем на оборудване → Няма устойчивост на дейностите.

8. По отношение на член чл. 11. (1) и чл. 12. (1)

Предложените изменения в чл. 11, ал. 1 и чл. 12, ал. 1 предвиждат:

- Конкурсната сесия за набиране на проектни предложения да бъде обявена със заповед на кмета до 30 март на текущата година.
- Срокът за подаване на проектните предложения да бъде две седмици след публикуването на заповедта.

Нашата организация от години настоява за по-ранно отваряне на конкурсната сесия и по-дълги срокове за кандидатстване. Това е било основно искане на младежките организации, което сме отправяли в предходни становища

Мотиви за нашето предложение

Повече време за подготовка – Кандидатите, особено неформалните младежки групи, често нямат предварителен административен капацитет и им трябва време да разработят проектни предложения.

По-голямо включване на младежи и използване на най-подходящите месеци - май и юни за осъществяване на дейности – Ако активностите започнат по-рано, организациите ще могат да ангажират повече млади хора в разработването на проекти.

Избягване на стрес и забавяне – Колкото повече време за изпълнение има един проект, толкова по-голяма гъвкавост и възможности имат организаторите.

Можем да изброим поне още три. Същевременно в настоящето предложение, ние не стига, че не сме издърпали програмата за по-ранна дата ами сме удължили срока, който общината има за пускане на програмата с още две седмици (до 30 март), като сме им дали и клауза за форсмажор. И всичко това трябва да бъде "платено" от срока за кандидатстване (чл. 12 (1)), който е безумно малък. Ако трябва да обобщя, така променените срокова, правят програмата изключително неатрактивна и ограничаваща. Вместо да се търсят гъвкави начини и клаузи, чрез които повече млади хора и организации да кандидатстват, този член ограничава тяхното време за реакция и кандидатстване, като същевременно

увеличава изискванията към тях (нотриално заверени декларации за неформалните групи и декларации за липса на задължения). Ние не намираме логика в тези клаузи или поне НЕ спрямо интересите на младите хора и заявените в мотивите за приемане на този правилник цели, като "повишаване броя на младежките прояви", "повишаване на гражданската активност" и "активно включване на младежки потенциал".

Разбираме, че има процедури, като приемането на държавния бюджет, с който общината трябва да се съобразява, но ако една мярка не може да се подобри и е работила повече от 6 години, то не би следвало да я влошаваме, вкарвайки текстове, които са открито срещу интересите на младите хора и младежките организации.

Затова предлагаме , запазване на настоящите време рамки, и изменение на текстовете в проекта правилника, по следния начин:

"Чл. 11. (1) Конкурсната сесия за набиране на проектни предложения се обявява със заповед на Кмета на община Шумен най-късно до 15 март на текущата година"

"Чл. 12. (1) Проектните предложения се подават в едномесечен срок от публикуването на заповедта на Кмета на община Шумен на електронната страница на Община Шумен"

Заклучение

Предложените изменения в Правилника за финансиране на младежки проекти в Община Шумен поставят редица предизвикателства, които могат да ограничат достъпа на младежки организации и неформални групи до ресурсите, необходими за реализирането на значими инициативи. Въпреки че приветстваме усилията за подобряване на процедурите и прозрачността, някои от разпоредбите създават неясноти, субективност и административни бариери, които не съответстват на заявените в мотивите цели за насърчаване на младежкото участие, доброволчеството и гражданската активност. В този контекст предлагаме конкретни промени, които ще гарантират по-ясни критерии, предвидимост, ефективност на процеса на финансиране и равнопоставеност между различните кандидати.

10.02.2025г.

Гр. Шумен

Петър Бодуров

Председател на

Фондация "Подобри"